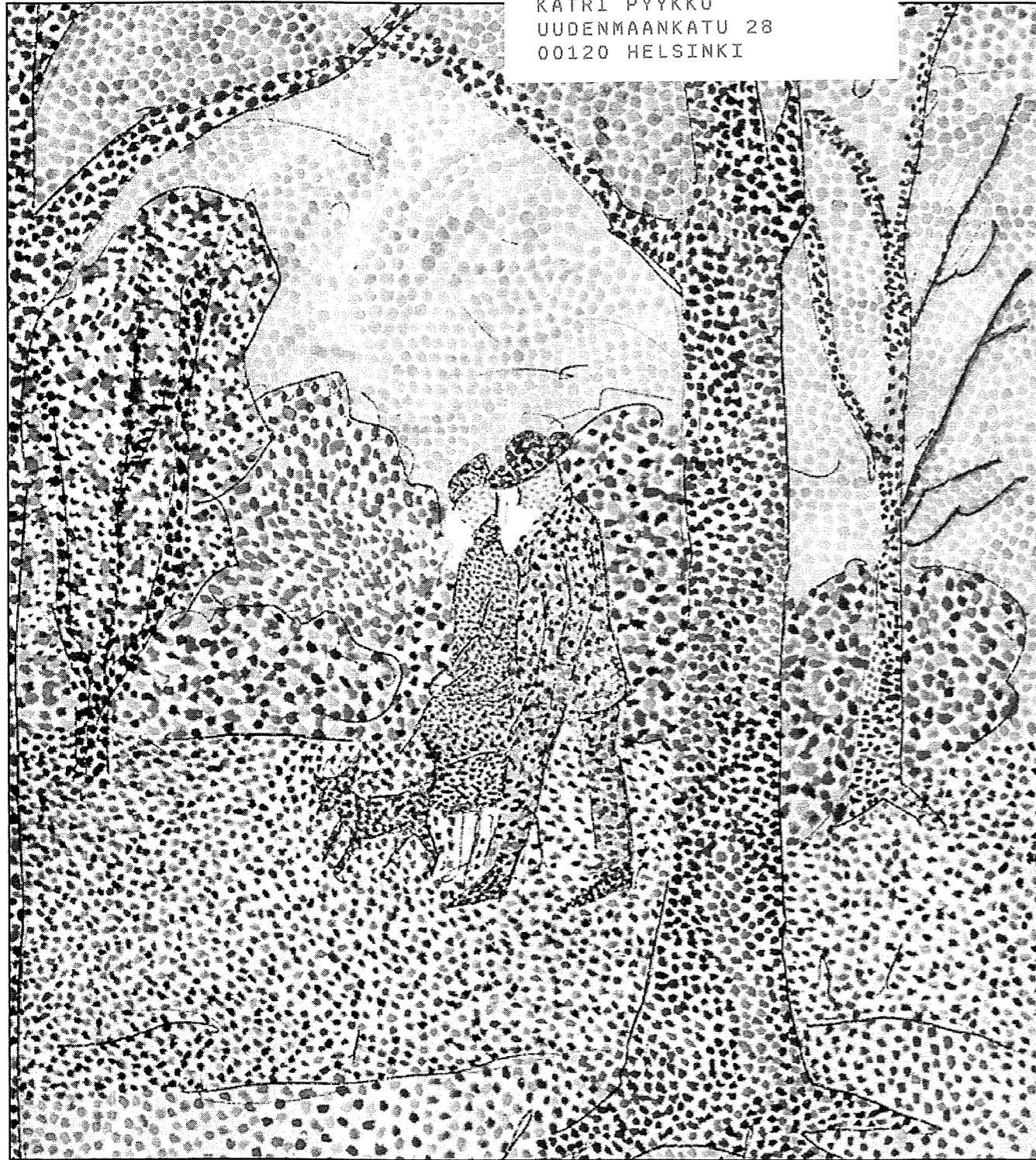

1000458 2
SUOMEN KUUROSOKEAT RY
KATRI PYYKKÖ
UUDENMAANKATU 28
00120 HELSINKI

TUNTOSARVI 26.vuosikerta, ISSN 0358-2280

Julkaisija: Suomen Kuurosokeat ry, Uudenmaankatu 28, 00120 Helsinki.
Puhelin (09) 5495 350. Tekstipuhelin (09) 5495 3526. Fax (09) 5495 3517.

Päätoimittaja: Katri Pyykkö **Toimittaja:** Raili Karisaari

Toimitusneuvosto: Heli Huotarinen, Pekka Juusola, Ulla Kungas, Pentti Kähkönen (pj), Riitta Ruissalo, Raili Karisaari (siht), Katri Pyykkö.

Vuosikerta 150 mk. Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteenä, videona, ruotsinkielisenä käännöksenä ja sähköpostina.

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Joulukuu 12/2000

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!**

Sisältö:

Viisi kysymystä	2
Pääkirjoitus:	
Korvat ovat eri paria	3
Jouluksi kotiin	4
Runo: Kaksituhatta joulua	5
Pukkijuttu	6
Hyvää joulua kaikille!	7
Abbé de l'Épée ja kuuromykkä ..	8
Uusi hallitus – esittelyssä	
Sointu Koskinen	11
Vammaisasiamies	
Espooseen	12
Ehdotuksia Vuoden 2000	
kulttuurihenkilöksi	14
Taidekilpailun tulokset	
julkistettiin	15
Lukijan kirjeitä	
Ystävä	18
Levillä	19

Kannen kuva: Terttu Ylimattila ja Marja Korteniemi viettivät viime vuonna pikkujoulua Seitarannassa. (Kuva: R.Karisaari)

Oikaisu: Tuntosarvessa 10 ollut artikkeli Elojuhla Tampereella oli Marja Kauppi-
sen kirjoittama. Lehdessä oli virheellisesti, että se olisi ollut Hilikka Niemisen kirjoittama. Kotiväylän työntekijät ovat Tampereella Marja Kauppinen, Maarit Ruisalo, Tiina Komulainen, Taina Aalto

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy 17.1.2001. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään 5.1.2001. ■

Viisi kysymystä

1. Kuka oli Abbé de l'Épée?
2. Kuinka monta vuotta on kulunut Jeesuksen syntymästä?
3. Mikä perinteinen urheilutapah-tuma järjestetään aina vuoden vaihteessa Euroopassa.
4. Kuka on kirjoittanut tarinan "Saiturin joulu"?
5. Kuka paljasti ensimmäisenä, missä joulupukki asuu?

1. Katolinen pappi Abbé de l'Épée perusti ensimmäisen viittomakielisen koulun Pariisiin Ranskaan 1700-luvun lopulla.
2. Tänä jouluna Jeesuksen syntymästä on kulunut 2000 vuotta.
3. Keski-Euroopan mäkihiipokkilpailussa on 4 eri mäkihiipokkilpailua : Obersdorf, Garmish-Partenkirchen, Innsbruck ja Bishofshofen, jossa on luonnonmäki.
4. "Saiturin joulun" on kirjoittanut englantilainen Charles Dickens.
5. Markus-setä eli Markus Rautio paljasti vuonna 1927, että Joulupukki asuu Korvatunturilla. Tunturi on pukin korva, jolla hän kuuntelee maailman lasten toiveet. Tosin Joulupukin asuinpaikasta käydään kansainvälistä kiistaa, mutta Korvatunturi on tunnetuin joulupukin asuinpaikka. ■

Korvat ovat eri paria

Ihminen, joka itse ei ole kuurosokea, joutuu arvailemaan kuulemisen ja näkemisen puutteen merkitystä. Minä olen kymmenvuotiaasta asti ollut sokea. Nyt ikää on 57 vuotta, ja kuulo on hiljalleen menossa.

Huonokuuloisuus kulkee suvussa. Isoisä oli kuollessaan täysin kuuro. Äiti joutui jäämään eläkkeelle juuri minun ikäisenä. Hän oli pankkivirkailija. Työn tekemisestä ei tullut mitään, kun asiakkaiden puhe lakkasi kuulumasta.

Oma kuulo on alentunut vuosi vuodelta. Onnettomalta tuntuu, kun korvat ovat "eri paria". Toinen korva on tietysti oikea ja toinen vasen. Mutta ne kuulevat eri tavalla. On vaikea erottaa, mistä suunnasta äänet tulevat. Tämä tekee liikkumisen hankalaksi.

Matkustan Suomen evankelisluterilaisen kirkon vammaistyössä yli sata päivää vuodessa ympäri maata ja maailmaa. Suureksi avuksi on tottuminen liikkumiseen. Minulle liikku-

minen olisi lähes mahdotonta ilman opaskoira. Minulla on ollut opaskoira yli 30 vuotta. Nyt on menossa neljäs koira, nimeltään Felbi.

Tämänkin vuoden aikana minulla on ollut yhteys kymmenien kuurosokeiden kanssa. Aika monien kanssa on tavattu eri tilaisuuksissa tai kotona. Kirjeet pistekirjoituksella ja viestit sähköpostilla ovat kulkeneet. Haluan kiittää näistä yhteyksistä. Ne ovat antaneet ihan oikeata tietoa suomalaisen ihmisen elämästä ja sen ongelmista.

Iloinen olen siitä, että on voitu vaihtaa ajatuksia muustakin kuin ongelmista. On kerrottu siitä, miten ongelmiin on löytynyt tai voi löytyä ratkaisu. Näin on saatu rohkaista toinen toisiamme eteen päin, ja nyt on aika taas kerran toivottaa hyvää ja rauhallista Jeesuksen syntymäjuhlan aikaa.

Ari Suutarla
rovasti,
Kirkon vammaistyön sihteeri

Jouluksi kotiin

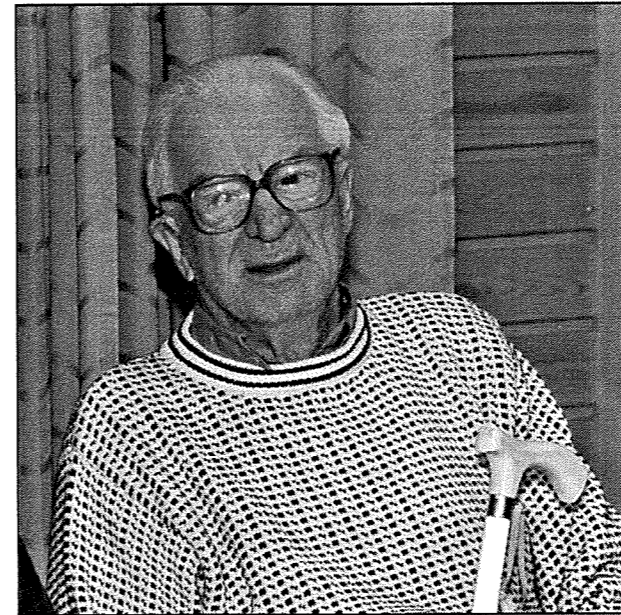
Jorma Säynäjäkangas

Eero Pinola on laittanut tien vieheen rollaattorinsa, jotta Lapin alue-sihteerin löytää hänen uuden kotinsa. Ja siellä Eerokin odotteli jo portailla. Oli sovittu, että Eeron uuteen vuokra-asuntoon, pieneen omakotitaloon Inarin Keväjärvellä, tehdään valaistus- ja muutossuunnitelmat. Eero oli vasta muutama päivä aikaisemmin muuttanut. Tavarat olivat jo paikoillaan ja taulut seinillä. Oli kodikasta ja viihtyisää.

Syksyllä sosiaalityöntekijä oli houkutellut Eeron laittamaan anomuksen palvelutaloon. Eero sanoi, että onneksi siellä ei ollut vapaita paikkoja. "Nyt pääsin muuttamaan jouluksi uuteen kotiin", hän sanoi. Vuonna 1978 Eero rakensi omakotitalon vastapäätä nykyistä asuntoaan. Silloinkin muutto oli vähän ennen joulua. Talo ei ollut silloin vielä edes lämpimänä, kun hän muutti siihen perheensä kanssa. Oli kova pakkanen, paleli, mutta jouluksi piti päästä uuteen kotiin.

Eero on syntynyt Pohjanmaalla, Pyhäjoelta. Sieltä hän lähti vuonna 1944 Lappiin 16-vuotiaana. Vain pari kolme kertaa sen jälkeen hän on käynyt Pyhäjoella. Siellä oli tuolloin paljon työttömyyttä ja puutetta. Lappissa oli metsätöitä. Eerostakin tuli kuuluisa jätkä. Viikot olivat kovaa työtä ja sitten rahat pantiin menemään. Työvälineinä olivat kirves ja pokasaha. Niiden kanssa kierrettiin savottoja. Eero toimi vähän aikaa myös raja-miehenä. Eero sai neljä lasta saamelaisen vaimonsa kanssa. Yksi lapsista hukkui Nellimissä.

Uusi muutto on vain yksi monista. Nuoren miehen sielu vei uusille asuinpaikoille. Eero on asunut vähän aikaa mm. järjestön toimittajan Raili Karisaaren kotitalon piharakennuksessa. Mutta perhe seurasi miehen mukana vaikka metsäkämpälle. Lapset tekivät risuista omia pinoja. Ne Eero kuitenkin lähteissä hajotti, jotta kukaan ei luulisi, että hän on ne tehnyt hulluksi tultuaan.

Kuvassa Eero Pinola (kuva. R.K)

Eero on hoitanut paljon hevosia ja ajanut tukkeja. Eräs mies meni ruokkimaan yhtä Eeron hevosta. Mies oli ottanut viinaa ja haisi alkoholille. Siitä hevonen ei pitänyt vaan litisti miehen seinän ja parren väliin henkiveriin. Mies joutui sairaalahoitoon.

Eerosta huokuu henkinen voima ja vahvasti eletty elämä. Tunnen, että Eero on se antava osapuoli. Hänen tarinansa kiehtovat mieltäni ja muistelen niitä, kun lähden ajamaan etelään päin – "maalikyliin", kuten metsien miehet ennen sanoivat. Suunnitelmat valoista, turvakahvoista ja hälyttimien sijainneista tehtiin. "Pääsinpä jouluksi uuteen kotiin", Eero sanoo ja jatkaa: "Täältä en muuta enää minnekään." ■

Kaksituhatta joulua

Hilkka Nieminen

Tulet joulu myös majaan
köyhimpään,
tuot iloa ihmisille.
Kädet ristimme kiitokseen
nöyrympään,
kun joulunlapsen – vapahtajan
sinä Jumala annoit meille.

Kaksituhatta joulua mennyt jo on,
mutta ilo on yhä suuri,
ihan tuntuu kuin vuodet
ois hävinneet pois,
ja se lapsi olisi syntynyt juuri.

Joulun arvo on yhä mittaamaton,
sen tunnelmat mieleemme
rauhottaa
kun kuljemme elämän teillä.

Siis muistathan,
kiittäen joulua vietä,
kun Jeesuksen syntymäpäivä on
tuo suuri juhla taas meillä. ■

Pukkijuttu

Ritva Väisänen

Aika lentää kuin siivillä. Juuri äsken oli kesä, lämmin ja aurinkoinen. Nyt joulukuun on jo ovella. Kadulla loistavat jouluvalot ja musiikki soi. Ihmiset ryntäilevät kiireissään sinne tänne lahjapaketteja kainalossaan ja toiset vielä miettien, miten auttaisivat joulupukkia. Lapsetkin voi saada tottelevaiseksi muistuttamalla, että tontut kurkkivat ikkunan takana. Ja jos ei nyt ole kiltti, niin ei joulupukki tule sitten jouluna. Kymmenvuotias tosin nauroi pikkusiskolleen, että mummo vielä uskoo joulupukkiin. Ja sitten ne nauraa tirskuivat salaperäisinä. Niin mummo uskookin, vaikka kyllä se usko on joskus joutunut kovalle koetukselle.

Lapsena ihmettelin, miksi joulupukin piti tulla aina silloin kun isän piti mennä saunaan siivoamaan. Harmitti isän puolesta. Kerran ihmettelin, kun joulupukilla oli yläkerran Kerttu-tädin ruudulliset aamutossu jalassaan. Ja häntä nauratti kovin, eikä hän pystynyt sanomaan muuta kuin mää, mää.., ja naurua riitti. Kerran taas oli pukki, joka oli nautti-

nut vähän liikaa jouluglögiä. Hän oli kovin riehakas ja alkoi tanssia kuusen ympärillä. Kuusi heilahti ja oli vähällä kaatua, onneksi äiti sai kiinni. Kirre-kissa pelästyi ja päästi pahan parkaisun. Se ryntäsi häntä suorana toiseen huoneeseen. Ihme ja kumma, tällä riehakkaalla pukilla oli naapurin Einon karvalakki ja rukka-

Joskus oli joulupukilla niin kiire, että hän vain koputti ikkunaan, ja valkoinen parta heilahti, kun hän jatkoi matkaansa. Hetken kuluttua uskalsimme siskon kanssa mennä ulos portaille katsomaan, oliko pukki jättänyt mitään. Ja löytyihän se lahjäsäkki, joskus portailta, joskus portin pielestä. Toisaalta se oli helpotavaa, toisaalta olimme vähän pettyneitä, kun ei pukki tullutkaan sisälle.

Kerronpa tähän loppuun vielä pikku Valtterista, nelivuotiaasta pojan veselistä, joka kovasti odotti joulupukkia. Kun pukki sitten aatto-iltana tuli, Valtteri alkoi kovasti itkeä, juoksi äi-

din syliin, eikä suostunut katsoomaankaan pukkia. Äiti yritti rohkaista ja lohduttaa lastaan, mutta huuto vain jatkui. Silloin äiti riuhtaisi joulupukilta naamarin pois ja sanoi lapselle: katso nyt Valtteri, tämänhän on naapurin Vikke-setä. Joulupukkihan ei ole olemassakaan. Valtterin huuto lakkasi kuin leikkaamalla. Hän vilkaisi joulupukkia, mutta sitten huuto alkoi uudestaan entistä kovempaan. Enpä tiedä, johtuiko se pettymyksestä, vai oliko se helpotuksen itkua.

Oikein hyvää joulua Teille kaikille -pukilla tai ilman – ja hyvää vuotta 2001! ■

Hyvää joulua kaikille!

Pekka Jaakola

Tuli tässä jokin aika sitten junassa matkustaessani mieleeni, että ihminen voi tuntea itsensä hyvinkin yksinäiseksi vaikka istuisi suuressa joukossa. En oikein tiedä, että minä takia minä sitä asiaa ryhdyin ajattelemaan. Tulipahan mieleeni, että yksinäisyydellä on monet kasvot.

Esimerkiksi, jos vammaisen matkustaa julkisissa kulkuneuvossa ilman saattajaa, niin harvoinpa ihmiset alkaa juttelemaan hänen kanssaan. Tosin poikkeuksiakin on kohdalleni sattunut. Toisaalta sitten saattaa olla tilanteita, että vaikka olisi itseksensä omassa kämpässä, ei tunne itseään yksinäiseksi. Se taitaa tämä yksinäisyyskin olla kiinni mielialoista ja muista olosuhteista.

Mutta se on varmaa että suuret juhlapyhät ovat yksinäisille, siis muillekin kuin vammaisille, kamalia, kun ei ole ketään eikä kukaan käy morjenstamassa. Täytyy vain toivoa, että mahdollisimman harvat joutuisivat tuntemaan itsensä joulun aikana yksinäisiksi vaan että kaikille tulisi hyvä ja rauhallinen joulukuusi. ■

Abbé de l'Épée ja kuuromykkä

Kuurojen Teatteri 1780 -luvun Ranskassa

Anita Palo

Kuurojen Teatteri esitti Abbé de l'Épée ja kuuromykkä -näytelmän Valkeassa talossa viisi kertaa. Näytelmän oli ohjannut Juho Saarinen. Tuottaja oli Marita S.Barber. Esityksessä oli 11 näyttelijää sekä kuuroja että kuulevia.

Esitys alkoi nykyajassa. Sisarukset Paavo ja Maija valmistautuivat ystäviensä järjestämiin 1780 -luvun naamiaisiin. He odottivat ystäväänsä Kaisaa. Sisarukset alkoivat lukea kirjaa 1780 -luvulta. He eläytyivät ranskalaisen Jean Nicolas Bouillyn kirjoittamiin kuurojen historiaan ja tapahtumiin 1780-luvulta. Tarina tuli eläväksi sisarusten lukiessa ja itse näytelmä alkoi.

Tarina kertoi kuuromykkästä Theodorista. Hänet oli rikollisella tavalla hylätty. Yksi päähenkilöistä oli Abbé de l'Épée. Hän oli katolinen pappi ja kuurojen koulun perustaja. Hän avasi 1760 -luvulla omalla kustannuksellaan kuurojen koulun. Näytelmässä Abbé de l'Épée on löytänyt Theodorin hylättynä Pariisin kaduilta. Kahdeksan vuotta on kulunut ja

Theodor on ollut Abbé de l'Épéeen koulussa. Sitten pappi ja Theodor lähtevät etsimään pojan kotia. Koti löytyi Ranskan Toulousen kaupungista. Samalla paljastuu myös karmeja tarina pojan lavastetusta kuolemasta ja hänen omaisuutensa ryöväämisestä. Mutta onneksi pappi ja Theodor löytävät hyviä ystäviä pojan lapsuudesta. He tutustuvat Franvalin sisaruksiin, Antoinetteen ja Clemenceen. He auttavat kuuromykkää Theodoria saamaan omaisuutensa ja nimensä takaisin.

Näytelmä oli romanttinen. Näytelmän henkilöistä nousi esiin Mikko Lipsasen esittämä St. Alme. Hän oli vakuuttava rakastuneen nuoren miehen ja isänsä Darlemontin vastaan taistelevan pojan roolissa. St. Alme oli rakastunut Clemenceen, mutta sitä ei St.Almen isä hyväksy. Kaikkien epäselvyyksien ja selviävien rikosten jälkeen, loppu oli onnellinen. Theodor sai omaisuutensa ja nimensä takaisin. Hän oli d'Harencourin kreivi Jules. Rakastavaiset St.Alme ja Clemence saivat toisensa. Vääryyden takana ol-

Theodor ja St.Alme keskustelevat. Abbé de l'Épée "tulkaa". Takana Clemence kauniissa puvussa. Kuva Kuurojen teatteri / Maarit Kytöharju

lut St.Almen isä, joka oli Theodorin eno ja holhooja, sai myös ansaitsemansa rangaistuksen näytelmässä. Darlemontia esitti mainiosti Birgitta Svetlov-Palecek. Hän on itävaltalainen kuuro näyttelijä.

Kysyin järjestön näytelmän nähneiltä, kuulevilta työntekijöiltä, mitä he pitivät viittomakielisestä näytelmästä. Heistä kukaan ei ole nähnyt Kuurojen Teatterin esityksiä aikaisemmin.

Katri: Lavastuksilla saatiin kätevästi aikaan kolme eri ympäristöä. Alexei Svetlovin maalaamat lavasteet antoivat hyvän viitteen näytelmän ajan-

kohdasta, 1700 -luvusta. Hän on venäjäläinen kuuro taiteilija, joka asuu Itävallassa. Puvustus oli myös onnistunut. St.Almen ja Clemencen puvut olivat näytelmän parhaimmat. Vaikuttavin kohtaus oli St.Almen ja isänsä Darlemontin ensimmäinen kohtaaminen. Itse näytelmään oli liitetty paljon tietoa viittomakielen kehityksestä ja Abbé de l'Épéestä viittomakielisen koulun kehittäjänä. Kuurojen Teatterilla oli hyvä esitys!

Annely: Esitys oli erittäin mielenkiintoinen. Esiintyjät olivat erittäin sopivia rooleihin ja ilmaisivat asian taidokkaasti.

Heikki: Esitys oli mielenkiintoinen.

Kuvassa sisarukset Antoinette ja Clemence. Kuva Kuurojen teatteri/ Maarit Kytöharju.

Onko tavallista, että roolihahmot esittelevät itsensä? Teatterin näkökulmasta jotkut ratkaisut olivat mielestäni huonoja. Isän ja pojan väliset kohtaukset olivat voimakkaita ja toimivia. Puhetulkkaus häiritsi välillä - tosin ilman olisin tippunut kärryiltä.

Raili: Esitys oli mielestäni erittäin hyvä ja pidin siitä paljon. Juonen seuraamista helpotti tulkkaus puheelle. Ilman sitäkin näyttelijöiden suoritukset olisivat olleet mielenkiintoista seurattavaa. Historia ja nykyhetki oli kytketty toisiinsa nuorten vuoropuhelulla esityksen alussa.

Sitten siirryttiin menneisyyteen. Lopussa taas palattiin nykyhetkeen.

Anneli: Ensimmäinen osa eteni hitaasti, koska aiheesta kerrottiin taustaa. Oli mielenkiintoista seurata henkilöiden viittomakielistä ilmaisua. Tulkkaus oli hyvä, äänet miellyttivät. Ymmärsin esiintyjien persoonat myös näyttelijöiden tavasta viittoa. Papin pehmeät laajat viittomat kuvasivat suurta persoonaa ja hyvän tahtoisuutta. St.Almen vauhdikkaat ja terävät viittomat ilmaisivat nuoruutta. Tytöt esittivät aikaan sopivasti sieviä, kainostelevia ja ujoja neitoja. Isä ilmaisi hyvin ovelaa, salakavalaa, vanhaa miestä, joka vaatii muita tottelemaan itseään. Näytelmä oli onnistuneesti liitetty nykyaikaan naamiaisjutulla.

Itse pidin näytelmästä paljon. Olen ylpeä kuurojen historiasta. Oli hienoa nähdä, kuinka näytelmä onnistui hyvin viittomakielellä. Hämmästyin, kuinka hyvin näyttelijät eläytyivät omiin rooleihinsa. Mieleepä jäi St.Almen voimakkaat ilmaisut ja Theodorin pelon ja onnellisuuden ilmeet. Kuulevien teattereissa välillä rasittaa, kun pitää tilata viittomakielen tulkin paikalle. Nyt sain nauttia näytelmää omalla kielelläni. Siitä kiitos heille kaikille, jotka olivat näytelmää toteuttamassa. ■

Uusi hallitus

– esittelyssä Sointu Koskinen

Katri Pyykkö

Syyskokouksessa valittiin uudet hallituksen jäsenet. Vanha hallitus jatkaa pääosin. Anita Palo ei enää ole mukana. Raimo Korpela sen sijaan valittiin takaisin hallitustyöhön. Asiantuntijajäsenistä Terhi Muho- nen jatkaa. Uusia asiantuntijajäse- niä ovat Leena Hassinen ja Sointu Koskinen. Esittelemme uusista asiantuntijajäsenistä tässä lehdes- sä Sointu Koskisen.

Tulkin työssä säilyy yhteys ihmisiin

Sointu valittiin asiantuntijajäseneksi Suomen Kuurosokeat ry:n hallitukseen. Soinnulta kysyttiin etukä- teen, olisiko hän valmis lähtemään ehdokkaaksi. Vuosi 2001 on yhdis- tyksen juhlavuosi ja sen teemana on kommunikaatio. Sointua pyydettiin ehdokkaaksi siksi, että hän on työ- kennellyt pitkään kuurosokeiden pa- rissa ja hän on tehnyt myös tutki- muksen ”On tärkeää tehdä samaa kuin muutkin – Kuurosokean in- tegroituminen yhteiskuntaan”. Soinnun tutkimus on herättänyt huo-

Kuvassa Sointu (Kuva R.K)

miota myös järjestömme ulkopuolel- la. Hän tuo tutkimuksessaan esiin uuden integraation käsitteen: virtu- aalinen integraatio. Sillä hän tarkoi- ttaa sitä, että on mahdollisuus olla yhteydessä toisiin ihmisiin tietoko- neen välityksellä. Ei tarvitse olla läs- nä, kasvokkain. Tietokoneen avulla voi hoitaa yhteyksiä muihin ihmisiin, pankkeihin, viranomaisiin ynnä mui- hin tahoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että kuurosokea voi toimia yhteis- kunnassa tasa-arvoisemmin kuin ai-

kaisemmin.

Sointu on ollut kuurosokeiden tulkkina jo 18 vuotta. Hän ei ole varsinainen viittomakielen tulkki. Hän tekee paljon puhetulkkausta. Hän tuntee paljon kuurosokeita järjestömme jäseniä ja asiakkaita. Sointu veti 80-luvulla Suomen Kuurosokeat ry:n lomaleirejä ja luovan toiminnan leirejä. Samoihin aikoihin hän aloitti opetustyönsä Arlainstituutissa. Sointu on työskennellyt myös paljon näkövammaisten, kuurojen, kehitysvammaisten ja mielenterveyspotilaiden kanssa mm. kouluttajana.

Kun Sointu teki tutkimustaan, hänelle kerrottiin paljon erilaisista epäkohdista. Hän uskoo, että hallitustyöskentely on väylä, jolla hän voi tuoda esiin näitä epäkohtia. Hän toivoo, että hallitustyöskentelyn avulla näihin asioihin voidaan vaikuttaa.

Hän toimii edelleen myös ammattisaan tulkkina. Tietenkään hän ei ole tulkkina hallitustyössä. Sointu ei sekoita hallituksen jäsenen ja tulkin roolia. Vaitiolovelvollisuus on tärkeä asia, jotta ihmiset voivat luottaa tulkkiinsa.

”Työssäolo tulkkina on etu. Yhteys ihmisiin säilyy todellisena.” ■

Vammaisasiamies Espooseen

Katri Pyykkö

Esposseen valittiin vammaisasiamies nelisen kuukautta sitten. Virkaa esitettiin perustettavaksi Espoon vammaispoliittisessa ohjelmassa vuodelta 1999. Ohjelman teki kaupungin vammaisneuvosto. Tehtävään valittiin Sirkku Kiviniitty. Yksi hänen tehtävistään on viedä tätä ohjelmaa eteenpäin.

Sirkku kertoo, että hän oli jo opiskeluaikoina kiinnostunut vammaisasiamista. Hän on opiskellut kasvatustiedettä ja sosiaalipolitiikkaa. Sirkku on työskennellyt aikaisemmin mm. työterveys- ja sosiaalialalla. Hän on lisännyt omaa asiantuntemustaan vammaisasiamoissa käymällä palveluasiamies- ja kuntoutuskursseilla. Hän on toiminut keskosvanhempien yhdistyksessä, joten järjestötoiminta on hänelle tuttua. Kun vammaisasiamiehen tehtävä tuli auki, Sirkku kiinnostui siitä heti.

Vammaisasiamiehen työ

Vammaisasiamiehen työ on uutta. Espoon virka on ensimmäinen koko maassa. Muissa kunnissa on toki

vammaisasiansihteereitä, joiden työtehtävissä on samanlaisia piirteitä kuin Sirkun työssä.

Sirkku on tehnyt työtään nyt vähän yli neljä kuukautta. Työ on yhteistyöverkoston luomista ja tiedottamista. Työhön kuuluu myös Espoon vammaisneuvoston ja eri vammaisryhmien sihteerin tehtävät.

Vammaisasiamiehen tehtävänä on tiedottaa kuntalaisia ja järjestöjä, mutta tärkeä tiedotustehtävä on kaupungin sisällä. Sirkun virka on poikihallinnollinen. Vaikka virka on sijoitettu sosiaali- ja terveystoimeen, tietoa välitetään esimerkiksi koulu-, kiinteistö- ja rakennustoimeen. Esimerkiksi esteettömästä rakentamisesta tarvitaan tietoa. Vammaisten ihmisten tarpeet pitää ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

Sirkku sanoo: ”On tärkeää, että on paikka, mistä erilaisista vammaisuu-teen liittyvistä asioista voidaan kysyä. Esimerkiksi lait muuttuvat ja niistä on tiedotettava.”

Järjestöt yhteistyötahoina

Järjestöt ovat yksi tärkeimmistä vammaisasiamiehen yhteistyötahoista. Hän on jo ollut yhteydessä Espoon eri aistivammajärjestöihin. Hänen mielestään on olemassa paljon asioita, joita järjestöt voivat viedä eteenpäin. Sirkku pitää järjestö-

jen välistä yhteistyötä erittäin tärkeänä samoin kuin vertaistukea.

Suomen Kuurosokeat ry:kin on jo hiukan tuttu Sirkulle. Hän on vierailut Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella. Hän oli silloin mukana Esteetön leikkipuisto-projektiin liittyvässä yhteistyöryhmässä. Tulkkipalvelutilanteeseen hän on tutustunut Stakesin tulkkipalveluselvityksen avulla.

Yhteyttä voi ottaa

Varsinainen asiakastyö on aluekeskuksissa sosiaalityöntekijöillä. Sitä vammaisasiamies ei tee, mutta espoolaiset vammaiset henkilöt voivat ottaa yhteyttä häneen. Sirkulta saa tietoja ja neuvoja. Sirkkua kiinnostaa myös hyvät ja huonot kokemukset eri asioista, sillä yksittäinen asia voi koskettaa laajempaa vammaisryhmää. Hyvistä kokemuksista voi saada tietoa siitä, miten asia voitaisiin järjestää toisaalla. Huonoista kokemuksista on hyvä myös kertoa, koska silloin niille voidaan tehdä jotain. Usein tiedon jakaminen riittää, kertoo Sirkku.

Sirkku Kiviniityn yhteystiedot: puhelin 8693035 sähköposti: sirkku.kiviniitty@espoo.fi tekstipuhelin mahdollisuutta selvittää. ■

Ehdotuksia Vuoden 2000 kulttuurihenkilöksi

Tuntosarven ja Uutislehden toimitusneuvosto pyytää jälleen ehdotuksia Vuoden kulttuurihenkilöksi. Mieti, kuka mielestäsi on tänä kuluneena vuonna 2000 toiminut ansiokkaasti kuurosokeiden kulttuurin edustajana ja puolestapuhujana. Kuka omilla töillään ja toimillaan luonut tätä kulttuuria.

Aikaisemmin valittiin Vuoden kirjoittaja, mutta nyt on haluttu, että myös muita kulttuurin lajeja harrastavia voidaan muistaa. Kulttuurihenkilö valittiin ensimmäisen kerran tänä vuonna. Vuoden 1999 Kulttuurihenkilö on Anita Palo.

Kulttuurihenkilö valitaan Tuntosarven lukijoiden ehdotuksista. Eniten ehdotuksia saanut valitaan Vuoden kulttuurihenkilöksi. Jos enemmän kuin yksi henkilö saa saman määrän ehdotuksia, lehtien toimitusneuvosto äänestää, kuka saa tunnustuksen. Ehdotuksia kannattaa siis tehdä, sillä ensin ehdotukset lasketaan ääninä.

Ensi vuonna on järjestön juhlavuosi. Vuoden 2000 kulttuurihenkilö jul-

kistetaan vasta kesällä 30.6.2001 Kuurosokeiden kulttuuripäivänä Punkaharjulla.

Miten ehdotat

Ehdotuksia kannattaa tehdä. Kun ehdotat kulttuurihenkilöä, haluat, että tätä henkilöä muistetaan.

Kun pohdit, kuka olisi oma ehdotuksesi Vuoden kulttuurihenkilöksi, voit ajatella kulttuuria laajasti. Kulttuuri on maalaus- tai veistotaidetta, kirjallisuutta tai vaikkapa ruumiinkulttuuria eli urheilua.

Kun ehdotat, kerro henkilön nimi ja lyhyet perustelut, miksi juuri hän on sopiva vuoden 2000 kulttuurihenkilöksi.

Ehdotuksia voi lähettää NKL:n sähköpostilla Katri Pyykkö tai Raili Karisaari, faksilla (09)54953517, kirjeessä sekä kirjoitettuna että pisteillä osoitteeseen Suomen Kuurosokeat ry, Tiedotus, Uudenmaankatu 28 A, 00120 Helsinki. ■

Taidekilpailun tulokset julkistettiin

Katri Pyykkö

Taidekilpailun tulokset julkistettiin syyskokouksen iltatilaisuudessa. Taidekilpailu oli korkeatasoinen. Taidekilpailussa oli kuusi eri sarjaa. Taidekilpailun tuomaristoon kuuluivat artonomi Aatos Ahonen, taitelija Ritva Soininen ja kuvataidetoimittaja Anneli Tempakka. Tuomariston työskentely oli asiantuntevaa. Se pisteytti aina kolme parasta työtä. Sen jälkeen keskusteltiin töistä ja päätettiin sarjan voittaja.

Taidekilpailun tulokset julkistettiin Kuopiossa syyskokouksen iltatilaisuudessa, jossa voittajatyöt olivat esillä. Palkinnot jakoi Aatos Ahonen. Hän luki myös muiden töiden arvos-

teluja. Ensi kesänä ovat kaikki kilpailuun osallistuneet työt esillä Wanhalla Asemalla Punkaharjulla. Samaan aikaan, koko kesän, on asemalla Koskettava metsä -näyttely.

Kolme voittajista on kotoisin Lapista. Yksi heistä asuu siellä edelleen, toinen asuu Kuopiossa ja kolmas pääkaupunkiseudulla. Yksi voittajista on kotoisin Kokkolasta ja kaksi Pohjoiskarjalasta. Nämä kolme asuvat pääkaupunkiseudulla.

Voittajat ja muita arvosteluja

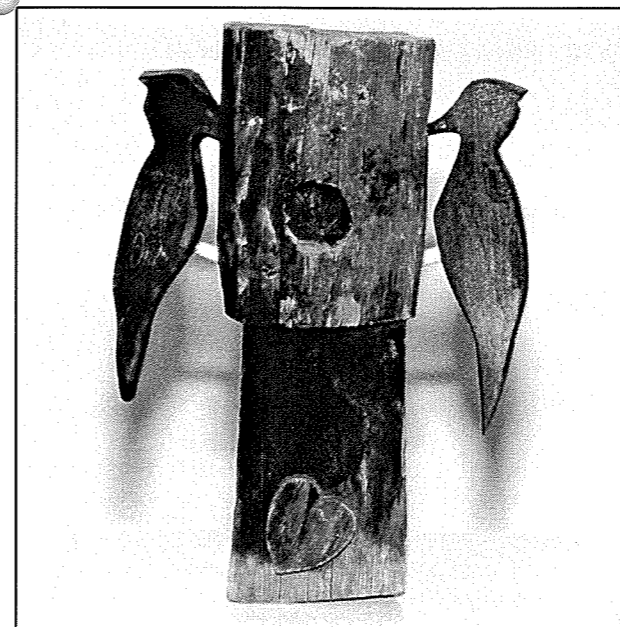
Sarja 1. Eläinaihe

Voittaja: Leila Lappea: Tikkataulu. Tyylikäs, konstailematon ja persoonallinen, mutta jyrkkälinjainen luomus, joka ilmentää tekijänsä rakkautta puuhun. (kuva vieressä)

Muiden töiden arvosteluja:

Hilkka Kasurinen: Valkoinen valas. Vedän mieleen tuova, sulavalinjainen, ilmeikäs työ. Hieman viimeistelemätön.

Marja Korteniemi: Hellyys. Puhdas taideteos, jossa kahden nautaeläimen päät ovat painuneet vastakkain. Tunnetta korostettu värein.

Sarja 2. Ihmisaihe

Voittaja: Kauko Ronkainen: Autonkuljettaja. Persoonallinen, hauska, hyvä kädenjälki, paljon kertova ilme. Erinomainen karaktäärikuva ammattilaisesta. Vähin tehokeinoin kuvaa paljon. (Kuva vieressä)

Muiden töiden arvosteluja:

Anne Palo: Evankelista. Suhde ihmisen ja ristin välillä kuvaa suhtautumista uskoon. Kertoo hyvin eleettömät värisävyin iäisyyden ammattilaisesta. (Kuva oli lokakuun Tuntosarven kannessa)

Kari Rantatalo: Nimetön. Vahvat värit, ronskit otteet. Reippaalla kädellä väännetty kasaan. Hyvin ironisoitu, hauska.

Sarja 3. Kasvit

Voittaja: Anne Palo: Karpaattien kellot. Todellinen, yhtenäinen lähikuva. Rytmikäs sommittelu. Teknisesti onnistunut. Kukat esillä syntymästä kuolemaan. (Kuva vieressä)

Muiden töiden arvosteluja:

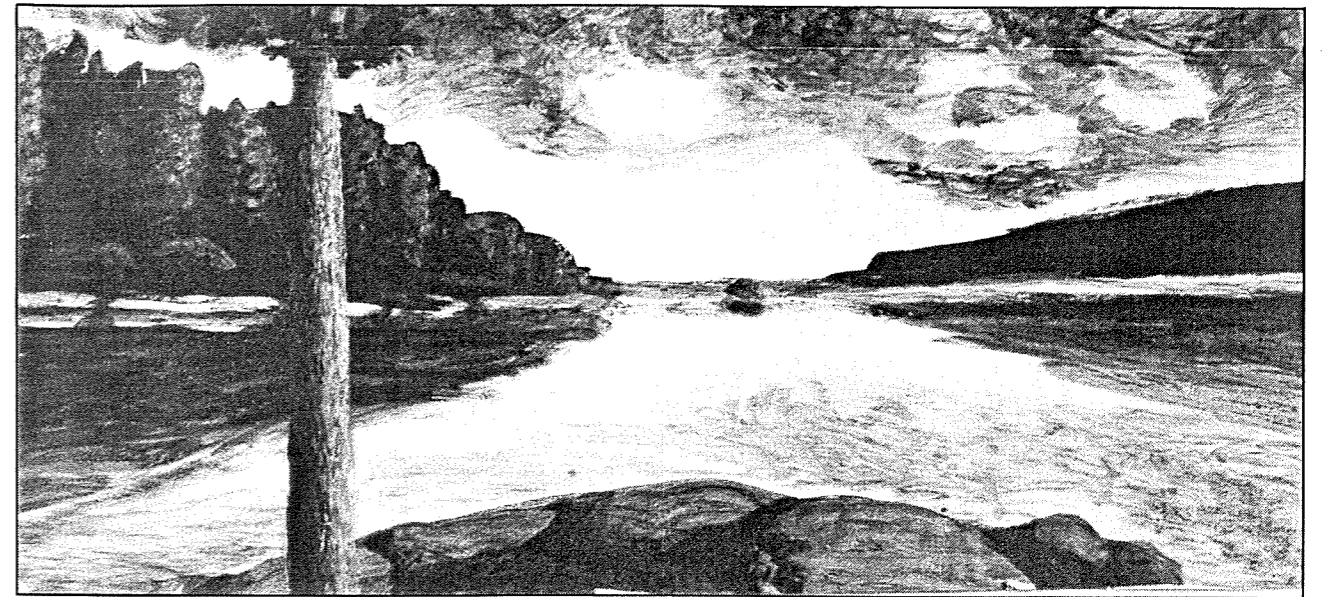
Marja Korteniemi: Risupipo. Muoto on selkeä. Leikkimielinen idea osoittaa huumorintajua. Muovikukkien tilalle toivottiin oikeita.

Sarja 4. Maisema

Voittaja: Ahti Ronkainen: Eimisjärvi. Kahdella värillä tehty panorama. Taivas on dramaattinen. Miehistä voimaa. Maiseman laajuus ja syvyys imaisee katsojan mukaan. (kuva seuraavalla sivulla ylhäällä)

Muiden töiden arvosteluja:

Kari Rantatalo: Kota, lintu ja puu. Soma ja herttainen, puhtaat värit, lapsenomaisen ote aiheeseen.

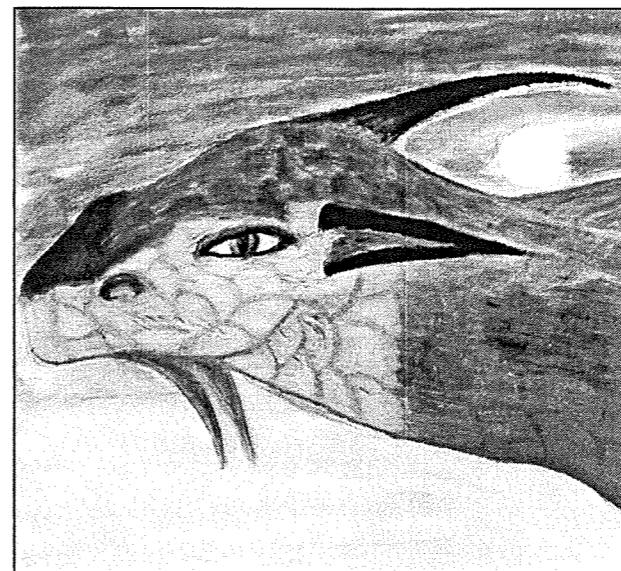

Sarja 5. Juhla/vuodenajat –sarja
Voittaja: Sari Isaksson: Syksy. Hyvin suunniteltu, omaperäinen pointillinen työ. Hyvä viivan käyttö, graafinen työ. Hyvät värit, ehkä enemmän olisi saanut olla sävyjä. (Kuva takakannessa.)

Muiden töiden arvosteluja:

Outi Ahava: Pääsiäiskissa. Todellinen löytö. Lapsenomaista näkemystä ja konstailemattomuutta.

Seija Troyano: Kesä - talvi - kaksi valokuvaa. Vuodenaikojen vaihtelut tulevat hyvin esiin. Ideaa oli, mutta

olisi ollut parempi, jos maisema ja ihmiset olisi olleet molemmissa kuvissa samat.

Sarja 6. Vapaa-aihe

Voittaja: Paula Senbom: Kuu lohikäärmeen selässä. Mystinen, salaperäinen työ vapauttaa katsojan mielikuvituksen. Rohkeaa väri-ilotellua. (kuva vieressä)

Muiden töiden arvosteluja:

Anu Mikkola: Nimetön. Meditatiivinen eli mietiskelevä työ väritykseltään ja merkeiltään. Juuri pinnan ja pohjan vuoropuhelu on hyvä. Kaunis rytmikka. Vastavärien käyttö tekee siitä harmonisen. Viehättää nämä merkilliset hieroglyfit.

Irja Rantatalo: Menninkäisen hymy. Hilpeä työ, täynnä pikkupikkuruullisuutta, värit taianomaiset.

Ikävä kyllä, värikkäät työt eivät pääse oikeuksiinsa tämän lehden mustavalkokuvissa. ■

Ystävä

Iiris Alkio

Lähes kuuden vuoden ajan ystävyys on vahvistunut. Tässä eräänä päivänä olin ystäväni seurassa kahdeksan tuntia. Kotiemme välissä on 250 metrin välimatka.

Ystävä hääräili kaiken aikaa. Minä istuin virkkaamassa. Hyvin pian ystävä huomioi, että hän on asettanut minut väärään paikkaan. Vasemmassa korvassa kuulokoje oli pois päin hänestä. En saanut sanoista selvää. Ystävä huomioi tämän. Hän ei kommentoinut asiaa sen enempiä vaan ehdotti, että siirrämme tuolin siten, että hän työskentelee kokeen puolella. Keskustelu sujui.

Päivä oli sisältörikas. Ystävällä oli siirappipikkuleipätaikina leipomiskun-

nossa. Piparien paistuesssa valmistui vehnäleipätaikina. Vehnästen noustessa valmistui sämpylätaikina. Hernekeitto kypsyi makaroonien kanssa ja jauheliha ruskistui. Söimme sopivalla hetkellä hernekeittoa ja mustikkakeittoa. Leipien valmistuttua ne kiidätettiin parvekkeelle jäähtymään. Nyt meni lihamakaronilaatikko uuniin ja mannavelli höyrykattilaan levyille.

Joimme kahvia tuoreen pullan ja possupiparin kanssa, kun osa tiskeistä oli selvitetty. Kahvi virkisti meitä molempia mukavasti. Puhelin soi useita kertoja vaan mikään ei unohtunut. Huomaavainen ja energinen on Ystäväni. Hänen kanssaan istuimme olohuoneen sohvalle marraskuun Tuntosarven kanssa, jossa oli koottu taas asiallisia ja kiinnostavia artikkeleita. Puheenjohtaja oli tärkeällä asialla. Oli myös sykähdyttäviä haastatteluja.

Nyt tuli hetki kassin ja toisenkin pakkaamista varten. Minulle laitettiin lämpimäisiä ja evästä laitettiin rasioihin. Sitten vaatteen ja Ystävä saattoi minut kotiin. Sade on vähän hiljentynyt, joten emme nyt kastuneet.

Päivä oli hyvän tahdon päivä, yksi monista, monista, josta kiitokset. ■

Levillä

Hilja Rantatalo

Meitä oli iso porukka Sirkantähdesä Levillä 30.11.-1.12. Lounaan jälkeen lähdimme kävelyllä Marian kappeliin. Se on kaksi vuotta vanha kaunis kirkko. Siellä oli hyvät valot ja induktio. Se on lähellä Leviä ja Sirkantähteä. Kappeli oli ulkopuolelta kuin kota. Vihkimatto oli lämmin ja se oli tehty poron taljasta.

Seuraavaksi meillä oli kokous, jota johti **Marja Korteniemi**. Esittelimme itsemme. Viimeiseksi valittiin Kiertävän kerhon puheenjohtajaksi **Irja Rantatalo** ja varapuheenjohtajaksi **Timo Leppäjärvi**. Paljon onnea heille.

Meillä oli saunaan hoppu. Saimme rentoutua löydyssä. Illalla oli jouluaateria. Sen jälkeen oli ohjelmaa muun muassa pukin vierailu. Pukki oli **Ville**. Tulkki kertoi, että pukki on vanha ja lörpötteli paljon. Pukki halasi kaikkia lämpimästi. Hän kertoi, että hänellä on lentävä poro ja pieni helikopteri, paljon lapsia. Timo sanoi, että hän on ollut tuhma, mutta pukki ei uskonut. Pukin mielestä **Terhi Pikkujämsä** oli myös kiltti. Pukki tunsu hänet ennestään ja piti siitä,

että Terhi vieraili Kittilässä. **Toini Pieskä** ja **Tuija Partanen** saivat kunniamerkit työstä kuurosokkeiden hyväksi. Marja Korteniemi oli pitkään Kiertävän kerhon puheenjohtaja. Hän jatkaa nyt Tunturikerhon puheenjohtajana. Hänkin sai ruusun kerhonvetäjän työstä. Lopuksi seurusteltiin ja tanssittiin. Ne olivat naisten tanssit. Naiset hakivat miehiä tanssimaan. Tanssilavalla oli ahdasta kuin presidentin linnassa. Levillä oli paljon ihmisiä, kun oli pujottelun kansainväliset kilpailut.

Seuraavana aamuna oli luento seksuaalisuudesta. Sen piti Marjan tytär **Erja Korteniemi-Poikela**. Hän on terveydenhoitaja ja kättilö. Hänet valittiin kuukausi sitten Vuoden kättilöksi. Seksistä puhuttiin paljon asiaa. Kaikki puhuivat rohkeasti. Puhuttiin paljon erilaisia asioita seksistä. Se on ihmisillä salaisuus, kuka pitää seksistä. Sitä ei sanota. Kuurojen pappi **Leila Ikonen** oli myös paikalla. Me puhuimme myös jumalan rakkaudesta ja seksistä.

Lopulta lähdimme, mutta menimme vielä vierailulle minun äitini luo. Leila piti siellä hartauden ja ehtoollisen. Meillä oli induktio äidin huoneessa. Huone oli pieni ja induktio rapisi jotenkin. Leila viittoi hyvin.

Hyvää joulumieltä jokaiselle! ■